

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Overvågning i VVM - Naturbeskyttelse og infrastrukturprojekter i Danmark

Bilagsrapport 1 - Opsamling fra praktikerworkshops

Kørnøv, Lone; Larsen, Sanne Vammen; Christensen, Per

Publication date:
2014

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Kørnøv, L., Larsen, S. V., & Christensen, P. (2014). *Overvågning i VVM - Naturbeskyttelse og infrastrukturprojekter i Danmark: Bilagsrapport 1 - Opsamling fra praktikerworkshops*. Danish Centre for Environmental Assessment (DCEA), Aalborg University.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

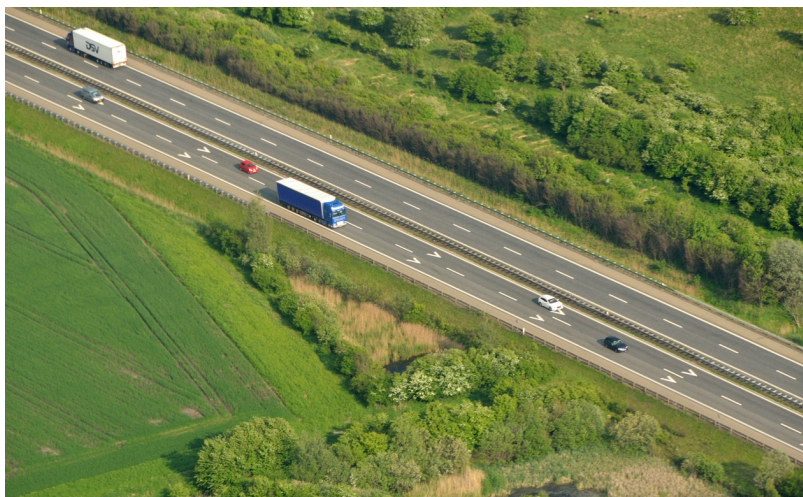

OVERVÅGNING I VVM – NATURBESKYTTELSE OG INFRASTRUKTURPROJEKTER I DANMARK

Bilagsrapport 1 – Opsamling fra praktikerworkshops

August 2014

Det Danske Center for Miljøvurdering (DCEA)
Aalborg Universitet, Institut for Planlægning
Skibbrogade 5, 1 sal, DK - 9000 Aalborg

KOLOFON

Titel: Overvågning i VVM – Naturbeskyttelse og infrastrukturprojekter i Danmark. Bilagsrapport 1 – Opsamling fra praktikerworkshops

Forfattere: Lone Kørnøv, Sanne Vammen Larsen og Per Christensen

Institution: Det Danske Center for Miljøvurdering, Institut for Planlægning, Aalborg Universitet

Udgivelsestidspunkt: August 2014

Finansiel støtte: 15. Juni Fonden

Bedes citeret: Kørnøv, Larsen & Christensen, 2014. Overvågning i VVM – Naturbeskyttelse og infrastrukturprojekter i Danmark. Bilagsrapport 1 – Opsamling på praktikerworkshops. Det Danske Center for Miljøvurdering, Institut for Planlægning, Aalborg Universitet

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse.

Kan downloades via: www.dcea.dk

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	3
INDLEDNING OG DE FORELØBIGE RESULTATER	4
Projektet og dets formål	4
Foreløbige resultater fra gennemgang af VVM redegørelser	5
HVILKE AFBØDNINGER I VVM GENNEMFØRES I PRAKSIS OG HVORFOR?	6
Hvor er de kritiske punkter i implementeringsprocessen?	8
HVORLEDES KAN AFBØDNING OG OVERVÅGNING IFM. VVM FREMADRETTET DANNE GRUNDLAG FOR FORBEDRET NATURFORVALTNING?	11
VVM er primært et redskab til at opnå tilladelse for bygherre = behov for mere proaktiv og helhedsorienteret VVM praksis	11
Naturbeskyttelsen gennem naturpleje er svag = behov for naturfond og styrket styrelse.	11
Manglende viden om effekten af afbødning = behov for opfølgning	12
Manglende samarbejde om naturforvaltning og afbødning mellem myndigheder og sektorer = strategisk, tværkommunalt og -fagligt samarbejde.....	12
Samarbejde og vidensdeling udfordres af skift i processen = Præcisere gennem brug af VVM tilladelsen	12
BILAG 1 PROGRAM.....	14
BILAG 2 DELTAGERE	15

Indledning og de foreløbige resultater

Denne rapport indeholder en opsamling fra workshop afholdt den 7. maj 2014 i København med deltagere fra rådgivere, myndigheder og forskningsinstitutioner samt fokusgruppeinterview hos Vejdirektoratet den 16. juni 2014. Formålet med disse var at samle praktikere med erfaring indenfor VVM af infrastrukturprojekter med et fokus på afbødning og overvågning af betydning for naturbeskyttelsen og herigennem afdække og diskutere spørgsmålene:

1. Hvilke afværgeforanstaltninger fra VVM'en gennemføres/gennemføres ikke, hvorfor og hvilke effekter har foranstaltningerne?
2. Hvorledes kan afbødning og overvågning ifm. VVM fremadrettet danne grundlag for forbedret naturforvaltning?

Program og deltagerliste er at finde i bilag 1 og 2.

Workshoppen og fokusgruppeinterviewet er led i et større forskningsprojekt, *Overvågning i VVM – Naturbeskyttelse og infrastrukturprojekter i Danmark*. Projektet, der er støttet af 15. Juni Fonden, er kort beskrevet nedenfor. Projektet er bemandet af Sanne Vammen Larsen (projektleder), Lone Kørnøv og Per Christensen, Det Danske Center for Miljøvurdering, Institut for Planlægning på Aalborg Universitet.

Projektet og dets formål

Projektets har til formål at øge potentialet af miljøvurdering (VVM) til at forbedre beskyttelsen af den danske natur, når der placeres store infrastrukturanlæg i det åbne land.

VVM, eller 'vurdering af virkninger på miljøet', har sigtet at minimere negative miljøpåvirkninger af større anlægsprojekter og sikre en mere bæredygtig udvikling. I VVM er der således krav om at identificere og vurdere væsentlige påvirkninger af større projekter og foreslå afbødende tiltag, blandt andet med fokus på biologisk mangfoldighed, fauna, flora, vand, og landskab. VVM er derfor potentielt et vigtigt redskab til at sikre beskyttelse af de danske naturværdier ved implementering af større projekter.

Projektet indsamler viden om og erfaring med naturbeskyttelsestiltag i VVM arbejdet for infrastrukturprojekter og deres gennemførelse i praksis. Denne viden bruges til at diskutere muligheder for, hvordan afbødning og overvågning fremadrettet kan danne grundlag for forbedret naturforvaltning i forbindelse med de store infrastrukturanlæg.

Infrastrukturanlæg i projektet dækker over: Veje, baner, broer, tunneller, kanaler, vandledninger, gas- og olieledninger og kabler.

Foreløbige resultater fra gennemgang af VVM redegørelser

Forud for workshop og interview var en række VVM redegørelser analyseret i forhold til spørgsmål som: Hvilke afbødende tiltag er indarbejdet i redegørelsen?, Hvilke arter eller naturtyper skal de beskytte? Hvordan er de fastlagte?, Er der indarbejdet krav om overvågning? m.v. De foreløbige resultater fra gennemgangen af redegørelserne viste bl.a.:

- Afbødning handler primært om at minimere negative påvirkninger på naturen, i mindre omfang at undgå påvirkninger og at kompensere.
- Fokus er primært på at afbøde konsekvenser i anlægsfasen med krav til anlægsarbejdets timing og tilrettelæggelse.
- For naturtyper er der fokus på vandmiljøet og for arter er der et særligt fokus på flagermus og odder.
- Kravene i VVM redegørelserne er i cirka halvdelen af tilfældene formuleret som tiltag der 'kan' eller 'bør' gennemføres.
- Synergier mellem naturbeskyttelse og andre hensyn som f.eks. rekreation er meget sjældent beskrevet.
- Overvågningskrav er primært knyttet til tilsyn af miljøpåvirkninger og gennemførelse af afbødning i anlægsfasen – sekundært i driftsfasen.

De foreløbige resultater fra gennemgangen af VVM redegørelser blev præsenteret for deltagerne som indledning til workshoppen og interviewet.

Hvilke afbødninger i VVM gennemføres i praksis og hvorfor?

Det følgende er baseret på deltagernes gruppearbejde med spørgsmålet om hvilke afbødende foranstaltninger der gennemføres og hvorfor. De konkrete afbødende tiltag som der er erfaring med gennemføres i praksis er følgende:

- Faunapassager og opretholdelse af økologiske forbindelser
- Erstatningsvandhuller
- Paddehegn
- Bassiner integreret i anlægsprojektet
- Naturpleje og skråningspleje
- Flagermuskasser
- Genetablering af levende hegn
- Flytning af arter

Odderen har, som flagermus, et særligt fokus i VVM arbejdet qua lovgivningskrav.

I gennemgangen af VVM redegørelserne viste der sig en fordeling på cirka 50-50 mellem "skal" tiltag og "bør" og "kan" tiltag. Erfaringen med at det i langt overvejende grad er de lovfledte tiltag, der reelt gennemføres, affødte en diskussion om hvorvidt det er ressourcspild at indarbejde disse ikke lovfledte tiltag i redegørelsen velvidende de formentlig ikke gennemføres. Eller om de skal beskrives mere tydeligt som muligheder – men ikke krav. Dette blev også set i forhold til, hvorvidt politikere og offentlighed informeres tilstrækkeligt herom. Endvidere fremføres at for 'bør' og 'kan' tiltagene kan kommunerne sikre gennem deres myndighedskrav, at disse i højere grad føres videre og gennemføres.

Til spørgsmålet om hvorfor bestemte afbødende tiltag henholdsvis gennemføres og ikke-gennemføres peges der primært på følgende grunde:

Årsager til afbødning gennemføres	Årsager til afbødning IKKE gennemføres
-----------------------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> - Lovkrav i henhold til f.eks. Skovloven, Naturbeskyttelseslovens §3 og Habitatbekendtgørelsen. Lovafledte krav fremstår som den væsentligste årsag til afbødning for natur og er de tiltag som i VVM redegørelsen er beskrevet som "skal"-tiltag. Hermed peges også på det store fokus i VVM arbejdet på at sikre tilladelse til projektet. - Pres og input gennem offentlighedsfaserne, hvor der ligeledes opstår et politisk ønske om profilering. - Tiltag indarbejdet i anlægsloven og VVM tilladelsen gennemføres. - Myndighedskrav som de myndigheder der skal give godkendelser og tilladelser stiller som betingelser for disse. 	<ul style="list-style-type: none"> - Intet lovkrav og/eller nødvendigt for at opnå tilladelsen. - Manglende pres fra offentligheden, begrænset ressource blandt NGO'ere og politisk modvilje. - Manglende evidens for at tiltagene virker kan betyde tiltag argumenteres 'ud'. - Økonomi hvor afbødning, der ikke er lovkrav, skal vise sig lette og billige at indarbejde i projektet. Med andre ord skal de tiltag som står i VVM redegørelsen som "bør og "kan" være billige for at blive gennemført i praksis. Også i forbindelse med udbud vejer økonomiske hensyn tungt i forhold til valg af tilbud. - Langsigtet plejekrav er barriere for tiltag. Gennemførelse af flerårig naturpleje gennemføres f.eks. ikke. - Ny viden gennem detailprojektering og/eller anlæg viser tiltag enten ikke er relevant, virker efter hensigten eller er teknisk mulig. Der kan også være barrierer som følge af ændring i omgivelser, som f.eks. ved urbanisering.
--	--

Hvor er de kritiske punkter i implementeringsprocessen?

Nedenfor er vist de overordnede faser fra planlægning til drift af infrastrukturprojekter, hvoraf VVM arbejdet er en væsentlig del. Spørgsmål for deltagerne i denne del af workshoppen var:

- Hvor sker der afgørende beslutninger om hvilke typer af afbødning der skal laves?
- Hvor sker der afgørende beslutninger om hvorvidt afbødning for natur gennemføres eller ej?
- Hvem er aktive i de beslutninger? Og Hvem er ikke aktive – men kunne med fordel være det?

I tabellen er med lyserød markeret de faser der særligt vurderes kritiske for om afbødning for natur gennemføres og gennemføres efter hensigten.

Faser	Kritiske punkter og forhold
FØR ANSØGNING	<ul style="list-style-type: none"> - Den økonomiske ramme for projektet. - Forundersøgelser; enten gennemført af egen drift eller pga. en gennemført miljøvurdering af en plan.
ANSØGNING	
SCREENING	
SCOPING	<ul style="list-style-type: none"> - Udvælgelse af relevante parametre til videre undersøgelse. - Dynamisk proces.
OFFENTLIGHEDSFASE	<ul style="list-style-type: none"> - Offentlighedens interesse og pres i forhold til bestemte naturforhold.
KORTLÆGNING	
VURDERING	
AFBØDNING	
AFRAPPORTERING	
OFFENTLIGHEDSFASE	
BESLUTNING	<ul style="list-style-type: none"> - Beslutning om hvilke "kan" og "bør" tiltag der bliver til "skal" og dermed gennemføres. - Her stilles vilkårene til VVM tilladelsen og for selve driften. - Anlægsloven og dialogen.
UDBUD	<ul style="list-style-type: none"> - Præcisering af opgaven sker gennem udbudsmaterialet. - Valg af entreprenør og type af entreprise
ANLÆG	<ul style="list-style-type: none"> - Tilsyn med implementeringen af de afbødende tiltag – det 'økologiske byggetilsyn'. - Løbende kontakt med myndigheder
DRIFT	<ul style="list-style-type: none"> - Overvågning af effekter og funktion.

Tabel 1 De centrale faser og kritiske forhold i processen omkring infrastrukturprojekter.

Før VVM processen formelt startes op er erfaringen, at mange tiltag af betydning for naturbeskyttelsen allerede indtænkes. Eksempelvis ved at en eller flere linjeføringer helt afvises på grund af for store miljøkonsekvenser.

Scoping og dens dynamiske karakter understreges som særdeles vigtig for, hvad der inkluderes i VVM'en. Eksempler på dynamik er en løbende opdatering af miljøportalen og registrering af nye §3 områder i tracé gennem besigtigelse.

I faserne med beslutning og udbud tegnes projektet helt færdigt. Vigtige hensyn for om afbødende tiltag gennemføres eller ej er her dels de økonomiske omkostninger forbundet

hermed og dels hvorvidt det anlægsteknisk kan lade sig gøre. Det blev også diskuteret, hvordan de afbødende tiltag og deres baggrund bedst formidles til de ingeniører, der ofte sidder med detailprojekteringen og ikke nødvendigvis har specifik faglig viden om natur. Der var blandt deltagerne enighed om, at de sidste faser er helt centrale – men det samtidig er de faser vi har mindst systematisk viden om.

I forhold til **udbudsrunder** er erfaringen, at der kræves en stor præcision af opgaven, herunder tydelige krav til foranstaltningernes funktionalitet og holdbarhed. Der ses dog en tendens til at detaljerne om afbødningen forsvinder eller mindskes fra VVM redegørelsen til VVM tilladelsen. F.eks. fra krav til en faunapassages størrelse og placering til et mere overordnet krav om "der skal være en faunapassage".

Erfaringen viser også, at det er bedst hvis afbødning ligger i et separat udbud og at det har betydning hvilken form for entreprise der vælges. En totalentreprise, som i stigende omfang anvendes, har et formål at reducere omkostninger og i praksis får de laveste bud prioritet. Erfaringen er at der gennem totalentreprisen afleveres et mindre konkret projekt til udbud, og mere derfor overlades til entreprenør og rådgiver efterfølgende. Samtidig opleves at totalentreprisen, modsat fagentreprisen, giver mindre fokus og mindre budget til miljømæssige tiltag.

For **anlægsfasen** kræves et kvalificeret tilsyn. Kvaliteten af tilsynet på miljøfaktorer er meget afhængigt af de personer og fagligheder der indgår. Her spiller også typen af entrepriseform en rolle. Ved totalentreprise forstås tilsynet primært af entreprenør. Dog foregår bygherretilsyn – men ikke med tilsvarende dybde og besigtigelse som ved fagentreprisen. Der opleves også at Naturstyrelsens begrænsede ressourcer betyder at deltagelse på besigtigelse mindskes.

Overvågningen er central og meget relevant, da det er her vi alene kan vide om afbødningen fungerer efter hensigten. Overvågningen og den systematiske indsamling af viden om de konkrete effekter af tiltagene er dog meget begrænset. Som eksempel nævnes, at der for alle afværgeforanstaltninger for at beskytte flagermus, er meget begrænset viden. Det er derfor muligt, at der eksisterer et potentiale for at anvende samfundsmæssige ressourcer mere optimalt i forhold til målet om at beskytte og om muligt skabe naturkvalitet gennem afbødning.

Hvorledes kan afbødning og overvågning ifm. VVM fremadrettet danne grundlag for forbedret naturforvaltning?

Anden del af workshoppen byggede på en antagelse om, at vi gennem VVM har et større potentiale til at lave naturbeskyttelse end tilfældet er i dag, og at udfordringer skal findes flere steder, herunder i lovgivning og praksis.

Hver gruppe identificerede udfordringer for at brugen af VVM i højere grad kan bidrage til mere og bedre naturbeskyttelse, og idegenererede derefter på udfordringerne ved at foreslå konkrete løsninger på de fundne udfordringer. Nedenfor er givet en sammenstilling af de fundne udfordringer med dertil knyttede løsningsforslag.

VVM er primært et redskab til at opnå tilladelse for bygherre = behov for mere proaktiv og helhedsorienteret VVM praksis

Erfaringen om at "kan" og "bør" tiltag ikke prioriteres og gennemføres blev problematiseret. Det italesættes at det hverken er bygherrens eller direktivets fokus at naturforbedre. Der må ikke pålægges yderligere skatter og afgifter uden lovhjemmel, så det er ikke muligt at gå ud over at afbøde i striks forstand. Samtidig er der ikke i Danmark en tradition for at overimplementere. Der efterspørges en værdisættelse af natur, der kan ændre dette.

Der foreslås konkrete lovændringer hvormed det muliggøres at myndigheder kan stille krav om naturforbedringer i forbindelse med VVM'en. En mere proaktiv VVM praksis, i forhold til at håndtere natur, vil være at tænke natur ind fra starten, med andre ord skrive VVM på en anden måde og starte med spørgsmålet: Hvilken natur vil vi gerne have ud af projektet? For de store projekter er der mulighed for at stille krav om naturplan, hvilket kan danne grundlag for tænke mere i helheder og udover det enkelte projekt - frem for et vandhul her og der. Dette vurderes særligt vigtigt hvis vi skal understøtte biodiversitet. På basis af erfaringen om at økonomien sætter de primære rammer for naturbeskyttelsen foreslås fokus og udvikling af løsninger, der har en stor effekt naturmæssigt sammenholdt med omkostninger.

Naturbeskyttelsen gennem naturpleje er svag = behov for naturfond og styrket styrelse

VVM'en og selve gennemførelsen af projekterne har et stærkt fokus på selve anlægget og ikke den efterfølgende drift. Det betyder at sammenhængende natur, erstatningsnatur samt flerårig naturpleje nedprioriteres, hvilket også skal ses i lyset af forrige udfordring.

Som overordnet løsning herpå peges på muligheden for en national naturfond med midler til naturpleje. Der stilles forslag om at der som del af anlægsbudgettet indbetales til national fond, der prioriterer midler og tilskud til naturpleje og anlæg af erstatningsnatur, planlægger og udfører. Ordningen kunne baseres på den der findes nu i forhold til fredskov. En sådan fond udpeges som en mulighed for at skabe en styrket helhedsforvaltning og bedre natur. Samtidig peges på muligheden ved at styrke Naturstyrelsen, herunder til at supplere bygherre perspektiverne med mere langsigtet og helhedsorienteret praksis.

Manglende viden om effekten af afbødning = behov for opfølgning

Den meget begrænsede overvågning af hvilke tiltag der konkret gennemføres, hvordan og med hvilke effekter problematiseres bredt blandt deltagerne, og der stilles spørgsmål ved om vi reelt ved om afbødningen virker. Der er her flere niveauer af viden i spil. Et eksempel er passager, hvor der er viden om hvor mange dyr der bruger dem, men ikke hvad det betyder for bestanden.

Konkrete forslag inkluderer igangsættelse af overvågning på tværs af projekter med indsamling af viden, der kan anvendes for de fremtidige VVM arbejder, og dermed være med til at øge naturkvaliteten og den samfundsmæssige brug af ressourcer. Der er behov for at samle data så det er tilgængelig til bl.a. screening og planlægning af feltarbejde. Tættere samarbejde mellem forskning og bygherre foreslås også som en løsning, herunder med igangsættelse af pilotprojekter med fælles besigtigelser og med inddragelse af internationale erfaringer. Den forskningsbaserede opfølgning på gennemførelse af afbødning og effekterne heraf tænkes også at informere den statslige naturfonds prioritering.

Manglende samarbejde om naturforvaltning og afbødning mellem myndigheder og sektorer = strategisk, tværkommunalt og –fagligt samarbejde

Svag strategisk naturforvaltning og svagt samspil mellem aktører formuleres som en udfordring. Herunder også at der er behov for et opgør med kassetænkningen for at kunne skabe den sammenhængende naturkvalitet.

Der peges på løsninger som 'naturoplandssamarbejder' (med parallel til vandråd i henhold til Miljømålsloven), hvor flere kommuner samarbejder og er involveret i samme projekt. Der peges i denne forbindelse på vigtigheden af en ydmyghed i forhold andre fagligheder.

Samarbejde og vidensdeling udfordres af skift i processen = Præcisere gennem brug af VVM tilladelsen

Kommunikation og samarbejde mellem parter fremføres også som en mulig årsag til at nogle afbødende tiltag ikke gennemføres. Der peges på skift i processen mellem forundersøgelser, VVM, bygherrerådgivning/detailprojektering og tilsyn. Disse skift vanskeliggør sikringen af at nødvendig viden ikke går tabt. Særligt peges på det skift, som sker i processen mellem VVM arbejdet og den videre detailprojektering. Dialogen i forbindelse med VVM sker mellem myndigheder, bygherre og rådgiver(e). Når detailprojekteringen igangsættes sker der et skift fra en afdeling til en anden og fokus skifter til den tekniske specialisering. Dette skift er ligeledes ofte forbundet med rådgiverskift – og der er sjældent en gennemgående person til at sikre kontinuitet og overførsel af viden. Samtidig peges på erfaringen om at ingeniører i detailfasen ikke læser VVM'en, men i højere grad bruger f.eks. tekniske tegninger, så jo mere der er med i det tekniske projekt jo mere kommer erfaringsmæssigt med videre til selve det fysiske projekt.

Et centralt greb er her at specificere de afbødende tiltag og deres baggrund mest muligt i VVM tilladelsen så de sikres ført videre i detailprojekteringen. Uddannelse og sikring af kompetencer blandt myndigheder og rådgivere i forhold til udarbejdelse af VVM tilladelsen

søges. Som et led heri foreslås udbygning af VVM vejledningen med eksempler, erfaringsopsamling og vidensdeling.

Bilag 1 Program

9.00 – 9.30	Kaffe og registrering
9.30 – 10.30	<p>Velkomst og præsentation af projektet</p> <p><i>Sanne Vammen Larsen</i></p> <p>Foreløbige resultater fra gennemgang af VVM'ere for infrastrukturprojekter: Hvilke afværgeforanstaltninger for naturbeskyttelse er i spil?</p> <p><i>Sanne Vammen Larsen og Lone Kørnøv</i></p>
10.30 – 10.45	Pause
10.45 – 12.15	<p>Hvilke afværgeforanstaltninger fra VVM'en gennemføres/gennemføres ikke, hvorfor og hvilke effekter har foranstaltningerne?</p> <p><i>Kort oplæg efterfulgt af gruppearbejde</i></p> <p><i>Lone Kørnøv og Sanne Vammen Larsen</i></p>
12.15 – 13.15	Frokost
13.15 – 14.45	<p>Hvorledes kan afbødning og overvågning ifm. VVM fremadrettet danne grundlag for forbedret naturforvaltning?</p> <p><i>Mindlab – kort oplæg efterfulgt af gruppearbejde</i></p> <p><i>Lone Kørnøv og Sanne Vammen Larsen</i></p>
14.45 – 15.15	Pause
15.15 – 15.45	Opsamling og afslutning

Bilag 2 Deltagere

Den 7. maj 2014, København

Anne-Vibeke Skovmark, Aalborg Kommune
Elisabeth Krogh, Grontmij A/S
Jonas Klinck, COWI A/S
Kristine Lohmann Pedersen, Aalborg Kommune
Lone Kørnø, DCEA, Aalborg Universitet
Marie Kjellerup Thesbjerg, Rambøll
Martin Hesseløe, Amphi Consult
Marzenna Rasmussen, Amphi Consult
Morten Christensen, Grontmij A/S
Morten Elmeros, Aarhus Universitet, Institut for Bioscience
Niels Damm, Amphi Consult
Per Christensen, DCEA, Aalborg Universitet
Sanne Vammen Larsen, DCEA, Aalborg Universitet
Signe Nepper Larsen, COWI A/S
Steffen Brøgger-Jensen, COWI
Sten Moeslund, Naturstyrelsen
Søren Sloth Lave, Aarhus Kommune
Tina Risgaard Rosted, Rambøll
Uffe Damm Andersen, Banedanmark
Ulf Kjellerup, COWI

Den 16. Juni 2014, Skanderborg

Agnete Jørgensen, Vejdirektoratet, Skanderborg
Lone Kørnø, DCEA, Aalborg Universitet
Niels Krogh Kristensen, Vejdirektoratet, Skanderborg
Sanne Vammen Larsen, DCEA, Aalborg Universitet